

**AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG
ÉS A FELZÁRKÓZTATÁS VETÜLETEI
AZ OKTATÁSBAN**

I.

ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK – (ANYA)NYELVI OKTATÁS

**MTTK
Szabadka
Subotica**

Kiadó:
Forum Könyvkiadó, Újvidék
és Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Fő- és felelős szerkesztő:

Káich Katalin

Sorozatszerkesztő:

Bene Annamária

Szerkesztő:

Bene Annamária

Tudományos programbizottság:

Gábrity Molnár Irén (Szerbia)

Gajić, Olivera (Szerbia)

Hrvatić, Neven (Horvátország)

Ivanović, Josip (Szerbia)

Jeges Zoltán (Szerbia)

Káich Katalin (Szerbia)

Lepeš, Josip (Szerbia)

Orosz Ildikó (Ukrajna)

Peko, Anđelka (Horvátország)

Strédl Terézia (Szlovákia)

Szalay István (Magyarország)

T. Molnár Gizella (Magyarország)

Takács Márta (Szerbia)

Pehar, Lidiја (Bosznia-Hercegovina)

Tördelőszerkesztő

Buzás Mihály

Borítóterv

Torok Melinda

Lektor

Szabó József

Korrektor

Buzás Márta

Szerb, horvát lektor

Dragana Francišković

Angol lektor

Ódry Ágnes

Nyomda

VERZAL, Újvidék

AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS A FELZÁRKÓZTATÁS VETÜLETEI AZ OKTATÁSBAN

I.

ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK – (ANYA)NYELVI OKTATÁS

Forum Könyvkiadó, Újvidék
és Újvidéki Egyetem
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka,
2009

TARTALOM

Előszó	7
Káich Katalin: Beköszöntő	9

ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

Gábrity Molnár Irén: Továbbképzési esélyek a kisebbségi létben – A vajdasági magyarok esélyegyenlőségének példáján	15
Takács Márta: A tehetséggondozás hatása a tanulók egyetemi elő- menetelére	26
Csányi Erzsébet: A kreatív eszme és érvényesítési terei a vajdasági felsőoktatásban – A tutoriális képzés és a VMTDK eredményei a vajdasági tudományos és művészeti utánpótlás kinevelésében	32
Strédl Terézia: Szlovákiai helyzetjelentés – Edukációs stratégiák és taktikák ...	39
Horák Rita: A környezetvédelmi tudat kialakításának lehetőségei a természettudományok tanításakor a szerbiai és a magyarországi tanítóképzőkben	54
Peko, Anđelka: Pedagoško-psihološka izobrazba budućih sveučilišnih nastavnika	64

TUDOMÁNYOS PROJEKTUMBEMUTATÓK

Kerekes Valéria–Tamás Katalin–Schiffer Csilla–Garai Dóra–Zászkaliczky Péter: Inkluzív óvodai nevelés egy nemzetközi projekt tükrében	77
Hilčenko, Slavoljub: Učitelji su spremni za pilot projekat: Đak prvak i torba, a u njoj laptop!	83
Lepeš, Josip: Sport és fogyatékoság: az európai országok összehasonlító vizsgálata	95
Bjelica, Duško: Razlike u tačnosti udarca po fudbalskoj lopti zamorenom neprotežiranom nogom izražene različitim intenzitetom	102

IRODALMI VONATKOZÁSOK

Hózsá Éva: Intertextuális furfang és az irodalmi felzárkóztatás elkanyarodásai a pedagógusképzésben	115
Francišković, Dragana: Planiranje i programiranje u nastavi srpskog jezika i književnosti	124
Bence Erika: Társzművészetek, rokon diszciplínák a magyar irodalom ok- tatásában	138
Námesztovszki Zsolt–Takács Izabella: Az irodalom oktatásának lehe- tőségei az Integra projektum segítségével	147
Samu János Vilmos: Egy vers ontológiai-formai leírása – Rimay János és a Sztoa	156
Beke Ottó: Az olvasás temporalitása mint a játék lehetősége	165

AZ IRODALOM OKTATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI AZ INTEGRA PROJEKTUM SEGÍTSÉGÉVEL

NÁMESZTOVSZKI ZSOLT-TAKÁCS IZABELLA

1. Bevezetés

Az Új Kép szerkesztősége, illetve a Tantárgyhálót már hagyományosan szervező és lebonyolító szaktanárok csoportja – kiegészítve és felerősítve néhány új kollégával – felvállaltak egy számukra újszerű, kihívásokkal és nehézségekkel terhelt feladatot. Ez a feladat a meglévő szerbiai általános és középiskolai tantervekre és a magyar ajkú diákok származására, kulturális hátterére, érdeklődési körére vonatkozólag egy tantárgyakat összefoglaló és a valós tanmenetben hasznosítható korrelációs program kidolgozása.

A feladat aktualitása adott. Mai világunkban az egyre erősödő szakosodás, specializálódás, a szakbarbárság jellemzővé vált a gyakorló tanárok körében is. A tudás elemeire tört szét, a sok részlettől már nem vehető észre a lényegi, az egész. Jelentkezik azonban egy ellentétes igény is. A tudáskockákat valamiképpen össze kell fogni, egésszé kell gyúrni, hiszen enélkül nem alakulhat ki egységes és valós kép környezetünkről, a tudományos eredmények hasznosságáról. Felszabdaltan csak élő lexikonlapok lesznek a tanulók, akik reprodukálják ugyan a megtanult tényeket, de tantárgyon belül és tantárgyak között a megtanultak nem válnak alkalmazott tudássá, nem jelentenek számukra lehetőséget és élvezetet, amikor alkalmazzák őket a mindennapi életben, hanem csupán egy új feladatot, hogy most a kémiát valahogy össze kell hozni a földrajzórán tanultakkal: a vasbányákat a Fe vegyjellel, az irodalmi műben jelentkező városokat el kell helyezni az adott történelmi korban és az akkori államhatárok között, a fizikai mérést a számítási módszerekkel, amit matematikából tanultak ugyan, de nem életszerűen, hanem csak úgy, mint feladatot, ahol hiányoznak a megszámlolt almák vagy a két méter szövet színe és ára, a népsűrűség fogalmát a négyzetkilométer és a valós emberek vetületében az osztással és a képletek használatával, átalakításával... A tanulás mindinkább a valós élettől elválasztott és távoli valami, ami nem is csoda, hogy a diákság számára így csak nyűg, felesleges, „minek ez nekem” kategória.

A tanárok naponta találkoznak ezzel a problémával. A diákok nem tudják összekapcsolni a tantárgyakon belül megtanultakat. Az egyes tanároknak pedig nem feladatuk, például fizikaórán a szorzótáblát, magyarórán a történelmet részleteiben tanítani, hanem csak támaszkodniuk kellene a más tantárgyakkal jelentkező korrelációs kapcsolódásokra, de a tanulók tudása nem hasznosítható és aktivizálható úgy, ahogyan az elvárható lenne az ilyen módon folyó tanításban.

Az Integra tantárgy-korrelációs rendszer a gyakorló tanár számára csupán a tantárgyak és a fogalmak között fennálló korrelációt kell hogy megmutassa. Nem lexikont, tankönyvet, segédkönyvet, adatbázist kellett megalkotniuk a kollégáknak, hiszen ők ezt már megtanulták, szakkönyvekben vagy a világhálón utána tudnak nézni. Ennek a korrelációs rendszernek ötleteket kell adnia a tanárnak, hogy tényleg, ez a tudós, ez a felfedezés akkor és ott történt, ilyen irodalmi vonatkozásokkal hozható kapcsolatba... Hogy a fennálló korrelációt a tanórán miként említi meg, domborítja ki, használja fel, már a kollégák ötletességére, képességére van bízva. A készítők azt szeretnék, hogy tanártársaink az Integra tantárgy-korrelációs programot használva ötleteket kapjanak óráik élvezetesebbé, színesebbé tételére, azzal a céllal, hogy felkeltsék a tanulók érdeklődését, felfrissítsék a száraz anyagokat.

Az Integra projektum tartalmi és formai elemei megegyeznek az oktatás globális irányelveivel (Európai Unió), amely a tantárgyak közötti falak lebontását – az integrációt, a projekt módszert és az e-learninget – helyezi az oktatás fókuszpontjába.

2. Az Integra projektum céljai

Az Integra Tantárgy-korrelációs program a szabadkai Módszertani Központ kezdeményezésére és a Miniszterelnöki Hivatal keretéből nyújtott támogatással, 2008-ban indult. Elsődleges célja, hogy a mindennapi életben hasznosítani tudják a tanterv tartalmát a tanárok és diákok. A fogalmak integrálásával szeretnénk felmutatni, hogy a tudományágak, tantárgyak egymásra épülnek, kiegészítik egymást. Ha az új tananyagot a tanuló a már megszerzett ismeretekhez vagy akár más tantárgyak ismeretéhez tudja csatolni tárgyán belül, az jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy ne parciális ismeretekkel rendelkezzen, hanem a fragmentált ismereteket homogén ismeretté integrálja.

3. Elméleti és gyakorlati tartalmak

A program a tanmenetben jelentkező fontos, markáns fogalmak tantárgyi kapcsolódásait, tantárgyon belül pedig további első, illetve másodrangú további vonatkozásait tartalmazza. A korrelációs kapcsolat mellett feltüntetették a korrelációs viszony „megmagyarázását”, amelynek segítségével a segédanyagot felhasználó tanár részletesebben tud tájékozódni a korreláció tartalmi elemeiről. Például az áramlás kulcsszó korrelál a fizika folyadék kulcsszavával. A magyarázat a következő: a folyadékok, gázok fogalma azért korrelál az áramlás kulcsszóval, mert jellemző a tulajdonságuk a nyomáskülönbség esetében. A további információkat a Google-keresőbe ágyazott kulcsszó biztosítja.

A fő fogalmak betűrendes indexe mellett megtalálhatók a tantárgyak szerinti fogalomsorok is, amelyekre kattintva a már említett fő fogalom jelenik meg az ablakban.

A fő fogalom körül azok a tantárgyak vannak felsorakoztatva, amelyek korrelálnak vele. A korrelációs kapcsolat részleteit, az adott tantárgyon belül

a tantárgy megnyitásával láthatjuk. Tehát az egész a fő fogalmakhoz kapcsolódó tantárgyak és a bennük jelentkező további kapcsolatok hálózatát jelenti. A felhasználókon áll, hogy a tanórán miként használják ki a korrelációból adódó lehetőségeket.

Az Integra tantárgy-korrelációs program a korrelációs hálózat és a fogalmak indexein kívül tartalmazza az Integra programját kidolgozó szaktanárok kisebb lélegzetű dolgozatait is. Ezekben az adott tantárgyak korrelációs problémái kapnak helyet.

Az integrált tanítás lehetőségei:

- az ismeretek integrálása az oktatómunka folyamatába;
- a tantervek és tanmenetek összehangolásának lehetőségeit tartalmazza;
- más tantárgyakból szerzett ismeretek alkalmazása a tanórákon és azokon kívül;
- a tanulók motiválása;
- az Integra weblapjának használata;
- korrelációk felismerése a természet- és társadalomtudományok között;
- információgyűjtés.

A program célja a korszerű oktatás bevezetése az általános és középiskolákban a tanórákon, szakkörökön és a pótoktatásban. Az oktatás korszerűsítése a tanítás minőségén azzal javít, hogy segíti a tanulót a tananyag megértésében, elmélyültebb ismeretszerzést biztosít, amit a „long life learning”-ben is felhasználhat.

4. A hipertextuális és a hipermediális struktúra jellemzői és előnyei

4.1. A hipertext és a hipermédia fogalma

A második világháborút követő években erősödött az a meggyőződés, hogy az emberiség eddig felhalmozódott és gyorsuló ütemben növekvő tudáskészletének áttekintéséhez és hasznosításához az eddigieknél jóval hatékonyabb információkezelő technikákra lesz szükség.

Vannevar Bush egyik, 1945-ben megjelent tanulmányában javaslatot tett olyan berendezés elkészítésére, amelynek segítségével az emberiség rendelkezésére álló tudásanyag, az adatok és információk összegyűjtött és egyre növekvő halmaza áttekinthető lenne, beleértve az egyes részinformációk könnyű és gyors előkereshetőségét is. Írásának az volt a korszakos jelentőségű felismerése, hogy a jövő információkezelő berendezésének nem a hagyományos könyvtári keresőrendszer szerint, hanem – az emberi agyhoz hasonlóan – asszociációk létesítése alapján kellene működnie. A szöveg egyes részei – amennyiben a felhasználó aktiválja ezeket – az előzetesen meghatározott asszociatív kapcsolatok segítségével képesek lennének más tartalmak automatikus felidézésére.

1965-ben teremtdődtek meg a hipertext megszületésének technikai feltételei, amikor először a kutatóintézetekben, majd a nyolcvanas évek közepétől piaci forgalomban is megjelennek az első hipertext rendszerek.

A hipertext kifejezés a számítógép monitorán megjelenő, különlegesen szervezett szöveget jelenti. Ami a képernyőn megjelenik, az csupán elsődleges szöveg (primary text), amely olvasható lineárisan is, azonban a „közpon-ti narratíva” mögött különböző szövegek és szövegelemek komplex hálózata rejlik. A hipertext dokumentum ugyanis inhomogén, egyes szövegrészek más színnel kiemelve jelennek meg (anchor text). Ha ezeket az érzékeny pontokat (link) aktiváljuk – általában az egérgomb kattintásával –, akkor a mögöttes utasításnak megfelelően újabb szöveg jelenik meg a képernyőn, amelyről az előzőekben vázolt módon haladhatunk tovább.

Az elsődleges szöveg nem más tehát, mint bejárat egy potenciálisan végtelen információmindenségbe, amelynek bejárása során folyamatosan lehetőségünk nyílik arra, hogy eldöntsük, merre akarunk továbbhaladni. Így a hipertext alap-on kialakított információs rendszerben határtalan a tematikai és szekvenciális választási lehetőségek köre a számítógépet használó érdeklődésének és céljainak megfelelően. A hipertextszervezésű, úgynevezett hiperdokumentumban a szövegegységek (csomópontok) és a közöttük előzetesen meghatározott, elektronikus összeköttetés-lehetőségek (link) hálózatrendszert képeznek. Ezek a tartalmak számítógépünk valamelyik háttértárolójában, CD-ROM-on vagy – ha számítógépünk az internethez kapcsolódik – egy másik, a világ bármely részén lévő számítógép adatállományában vannak.

Ha a hipertext alapú információkezelő rendszer nem kizárólag szövegegy-ségeket, hanem egyéb állományokat (hang, kép) is képes integrálni, egységben bemutatni, akkor hipermédiáról beszélünk.

4.2. Tanulás a hipertextek és a hipermédiák világában

A hagyományos tanulási folyamat és a hipertextuális-hipermediális ta-nulási tér közti leglényegesebb különbség az, hogy a hagyományos médiák-nál meghatározott a befogadás sorrendje. A könyveknek például van elejük, közepük és végük. Ezt a sorrendet követnünk kell az olvasás, tanulás során. Ugyanez vonatkozik a hangszalagokra és a filmekre is, amelyeknél a sorrend felbontása nemcsak a média megértését nehezíti meg, hanem az egyes részek nemlineáris meghallgatása, megtekintése időigényes előre-hátratekeréssel va-lósítható meg.

A hipertextek és a hipermédiák által konstruált tanulási környezetben a tanuló maga határozza a befogadás sorrendjét. Ezt a sorrendet elsősorban az individuális érdeklődési kör határozza meg. A nemlineáris struktúrát már az interneten egyszerű Google-keresés is tükrözi, amikor nem törvényszerű az, hogy az első találatra klikkelünk, hanem arra a linkre, amely számunkra a leg-érdekesebb, leglényegesebb információkat tartalmazza.

A hipertextek egyik legnagyobb ígérete abban rejlik, hogy a felhasználó (érdeklődését követve) könnyen és gyorsan olyan messzire jut tudásának gya-rapításában, amennyire csak akar. A tanuló tetszés szerinti utakon, tetszőleges részletességgel ismerheti meg a kiválasztott témaköröket. Mivel mindenki a

maga módján tanul igazán eredményesen, ezeket a rendszereket egyre inkább úgy tervezik, hogy lehetővé tegyék az egyéni tanulási stílusok érvényesülését a tanulás során.

4.3. A hipertextek, mint az Integra projektum „idegrendszere”

Az internet legnépszerűbb szolgáltatása a World Wide Web, amely szintén linkekre és a hipertextekre épül. Elmondhatjuk tehát, hogy napjaink információs környezetének alapvető és általános gyakorlatát jelenti a hipertext alapú információszervezés. A hipertextek hozzátartoznak a hipertérben tevékenykedő emberek képi világához is.

Mivel a korrelációs program a fogalmak közti kapcsolatokra épül fel, asszociációs viszonyokat szem előtt tartva, már a tervezés szakaszában a hipertextuális megvalósulás került előtérbe.

A navigáció ebben a hatalmas adatbázis-hálóban is csak linkek segítségével oldható meg. A linkek a munkán belül a címszavakhoz rendelt asszociációkra mutatnak, illetve biztosítják a kapcsolatot az internet felé, ezzel beillesztve az Integra projektumot a világméretű tudástárba.

Nem szabad elfelejteni, hogy a könyv, a számítógép, a színes, tetszetős adathordozó nem válthatja le vagy fel a tanár élő, magyarázó beszédét, táblarajzát, testbeszédét, mosolyát, mikor bátorítja a diákot a gondolatmenet továbbvitelére, vagy fejét csóválva önkéntelenül segít, hogy a tanuló kimagyarázza a tévedését. A tanár az a médium, az a közvetítő, aki a tanulót ráébreszti a tudás örömére. A tudás öröm, ha a birtokosa számára boldogulást, élvezetet jelent. A tudás akkor ilyen, ha nem csupán lexikális és halott, hanem a különböző élethelyzetekben hasznosítható, élő, érzékelhető előny.

5. Az Integra projektum evaulációja, fejlesztési lehetőségei

Az Integra projektum fejlesztési terve háromlépcsős. A projektum első fázisában egy szaktanárokból álló csapat adatbázist hozott létre azokból a fogalmakból, amelyekkel a diákok az általános iskola 5. osztályától középiskolai tanulmányaik végéig találkozhatnak. Ez a puszta szóhalmaz egyes tárgyak esetében ezres nagyságrendű. Rendszerezés céljából a 2. fázisban megkerestük ezeknek a fogalmaknak azt az 500-as nagyságrendű halmazát, amelyek legalább 3–5 tantárgy keretében ismétlődnek, megjelennek. Ez a hipertextuális rendszer lehetővé teszi a fogalomrendszerek asszociatív kapcsolását a tantárgyak között. Ez nem zárt rendszer, hanem dinamikus, nyitott, variábilis forma. A fejlesztés 2. fázisában a munka végeredményét CD-n tették közzé, amelyen először az 51 legfrekvenciáltabb kulcsszó került kidolgozásra. A kulcsszavak listáját a későbbiekben 296 kulcsszóra bővítették.

1. kép
A program felülete a 2. fázis végén

Jelenlegi helyzet: kulcsszavak - tudomány				
Sorszám	Elsődleges csatlakozások: tudomány	Magyarázat	Egyéb kapcsolat	Google keresés
1.	biológia (biológia)	természettudomány		Google
2.	társadalomtudomány (irodalom)			Google
3.	a tudományos földrajz (mint a földrajz írói szakaszát követő fejlődési fok) (földrajz)			Google
4.	földrajz (földrajz)	a földrajz a tudomány, amelynek tanulmányozási tárgya, feladata és felosztása van	földrajz (földrajz) - másodlagos csatlakozás a híd kulcsszóhoz (elsődleges: természetföldrajz) földrajz (földrajz) - elsődleges csatlakozás a híd kulcsszóhoz	Google
5.	természettudomány (kémia)	a természet jelenségeit, törvényszerűségeit, az anyag változásait tanulmányozza		Google
6.	A tudományok királynője (matematika)	átvitt értelemben így nevezik a matematika tudományát		Google
7.	bizonyíthatóság (szociológia)	alárendelt fogalom - a tudományos ismeret alapvető jellemzője		Google
8.	fejlődés (szociológia)	a tudomány az egyetlen biztos út az emberi fejlődés felé	fejlődés (kulcsszó)	Google

Az Integra tantárgy-korrelációs hálózatának kiépítéséhez a 3. fázisban szorosabbra fűztük a magyar irodalom és nyelv, valamint a történelem tanterv tárgykörei kulcsszavainak korrelációs rendszerét. Végeredményként egy hálózatot kapunk, amelyből láthatóak a történelem, illetve a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanegységeinek korrelációi más tantárgyak egységeivel. Az utolsó szakaszban ezeket a kapcsolatokat szeretnénk tartalmakkal feltölteni (video, hanganyag, képek, szövegek stb.). A 3. fázisban a program már webes felületen él tovább, lehetőséget adva a folyamatos fejlesztésre. Az internetes megjelenést egy PHP MediaWiki 1.13.1. verzió számú keretrendszer teszi lehetővé. A lexikális keretet az általános és középiskolai tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó

kulcsszó-rendszer képezi. A MediaWiki nyílt forráskódú a Wikipedia funkcióira támaszkodó online adatbázis-rendszer. A további bővítés és fejlesztés célja, hogy a meglévő, 1000 kulcsszavat és az internetre telepített programot megismertessük Vajdaság magyar tannyelven oktató tanáraival, hogy kidolgozzunk egy koncepciót a könnyű alkalmazhatóságot szem előtt tartva, hogy műhelymunkák keretében bővítsük, audiovizuális anyagokkal lássuk el a kulcsszó-bázist.

2. kép

A program felülete a 3. fázisban (<http://interfex.eu/integra/index.html>)

A honlap további fejlesztéseihez tartozó különböző megtervezésre és kivitelezésre váró kiegészítések a következők:

Dinamikus címkéfelhő: A vonatkozó kulcsszavak frekvenciájára alapuló dinamikus címkéfelhő elkészítése, amely automatikusan fut végig valós időben az adatbázis meghatározott részén és méri fel a kulcsszavak előfordulásának gyakoriságát, majd rendezi őket nagyság és ábécé szerint.

CMS: A nyitóoldalhoz kapcsolódó tartalomkezelő rendszer beindítása, ahol a legfrissebb történések, hírek, események, létrehozott kulcsszavak kapnak helyet.

Kereső optimalizálás és linkcsere: A honlap anyagainak hírcsatorna szintű megosztása és a direkt URL hivatkozás (integra.org.rs) létrehozása, majd ennek elhelyezése a magyar nyelvű honlapokon.

Használati útmutató és más speciális oldalak (szerkesztőség, felhívás, reklámok stb.) elkészítése: Egy képekkel illusztrált használati útmutatót készítünk, amelyet az interneten publikálunk, majd a webcímet szétküldjük az általános

iskolai tanároknak. A használati útmutató egyrészt tartalmazza a tanórákhoz kapcsolódó alkalmazási lehetőségeket, másrészt a bővítéshez szükséges információkat.

Online játékok, kvíz készítése: Az adatbázishoz kapcsolódó képi és szöveges játékok segíthetnek a tartalom könnyebb elsajátításában.

6. Az irodalom oktatásának lehetőségei az Integra projektum segítségével

Gyakran előfordul, hogy a tanuló a vizuális jelet tudja dekódolni, de nem ismeri fel a szó, fogalom jelentését. Az Integra program nem annyira a jelenségek felismerésében lesz a segítségünkre, hiszen nem szótár, hanem a fogalom kibontásában, szélesebb perspektívából való megközelítésében. A valóság és a nyelv végtelen gazdagsága folytán ezzel az interaktív „játékkal” szüntelenül alakul tudásuk, fogalomrendszerük gazdagszik. A mikrostruktúrákat makrostruktúrák válthatják fel.

Példaként lássunk néhány asszociációs-sort.

6.1. Radnóti Miklós: Himnusz a békéről

Kapcsolódások:

- Földrajz: Bor (Lager Heidenau)
- Történelem: himnuszok, II. világháború
- Vallás: a zsidó kultúra
- Képzőművészet: Képeslapkészítés (Razglednicák)
- Biológia: az ikerterhesség
- Zenekultúra: a himnusz
- Filozófia: a béke
- Néprajz: a Miklós név eredete

Ha a tanulónak van előismerete valamely tárgyból az adott szöveg kapcsán, ezekre az adatokra építve már könnyebb lesz megközelítenie az adott tematikát. A földrajz tantárgy keretében pl. Bor földrajzi fekvése és ipara mellett a szakos tanár megemlíti Radnótit is, akkor, ha történelemből a II. világháború kapcsán a tanuló hallott már Radnótiról, a verssel való találkozása nem lesz számára idegen.

6.2. Móricz Zsigmond: Hét krajcár

Kapcsolódások:

- Matematika: a hetes szám misztikája
- Nyelvtan: a számok helyesírása
- Történelem: régi magyar pénzürmék, a falu, kisváros világa a századfordulón
- Biológia: krajcárka
- Irodalom: idill, tragédia
- Szociológia: szegénység

Miként a felsorolt példák is mutatják, a magyartanár pozíciója más, mint a többieké, hiszen egy tantárgy vagy fogalom sincs, amit az irodalom vagy a nyelvtan tantárgy ne foglalna magába.

7. Összegzés

Napjainkban, a tanulás-tanítás folyamatában nem érvényesül kellőképpen a nézőpontok változatossága. A megoldást nem az új tantervtől, tankönyvtől vagy programtól kell várunk, hanem az új gondolkodásmódtól. A kortárs irodalomoktatás értelmezésére és újraértelmezésére alkalmas program az Integra, ami közelebb hozza az életet az iskolához.

IRODALOM

Kovács Róbert (2008): Az Integra tantárgy-korrelációs program. Új Kép VII. Szabadka: Módszertani Központ

<http://interfex.eu/integra/index.html> – Integra – tantárgy-korrelációs Program

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=1997-07-lk-Komenczi-Online> – Online – Az információs társadalom és az oktatás

The possibility of teaching literature with the help of the Integra project

ZSOLT NÁMESZTOVSZKI – IZABELLA TAKÁCS

The Integra Program integrates in its method the knowledge coming from various school subjects and the process of teaching and learning. The program, which is based on the correlation of school subjects, helps the associative interconnection of certain concepts (related to literature, geography, IT, sociology, history, chemistry, mathematics, biology) with other groups of concepts. The concepts and their connections form a hypertext system. The advantage of the system is that it is an open system allowing for numerous connections, it is searchable, and it is possible to expand and develop it further. Hypertexts, hypermedia and hyperlinks are close to the images today's computer users are used to as the most popular internet service, the World Wide Web is also based on such technique.

CIP – A készülő kiadvány katalogizálása
A Matica srpska Könyvtára, Novi Sad

371.3:81'242(082)

376.74(497.113=511.141)(082)

Az ESÉLYEGYENLŐSÉG és a felzárkóztatás vetületei az oktatásban 1., Általános kérdések – (anya)nyelvi oktatás / [szerkesztő Bene Annamária]. – Újvidék : Forum ; Szabadka : Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, 2009 (Novi Sad : Verzal). – 263. p. : ill. ; 23 cm

Magyar, szerb és horvát nyelvű tanulmányok. – Példányszám: 300. – Irodalom a tanulmányok végén. – A legtöbb tanulmány végén angol nyelvű rezümé.

ISBN 978-86-323-0753-7

a) Maternji jezik – Nastava – Zbornici

b) Mađari – Obrazovanje – Zbornici

COBISS.SR-ID 241810951